

Sygn. akt VII Ga 267/16

POSTANOWIENIE

Dnia 14 października 2016 roku

Sąd Okręgowy w B. VII Wydział Gospodarczy

w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Irena Cywoniuk (spr.)

Sędziowie: SO Leszek Ciulkin

SO Maciej Głos

Protokolant: Marta Kapelko

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 14 października 2016 w B.

sprawy z wniosku Park (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w D.

o wpis do rejestru

na skutek apelacji **wnioskodawcy**

od postanowienia Sądu Rejonowego w B.

z dnia 31 maja 2016 roku, sygn. akt BI.XII Ns-Rej. KRS (...)

p o s t a n a w i a:

oddalić apelację.

SSO Leszek Ciulkin SSO Irena Cywoniuk SSO Maciej Głos

Sygn. akt VII Ga 267/16

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 31.05.2016 roku w sprawie BI. XII. Ns-Rej. KRS (...) Sąd Rejonowy w B. odmówił wpisu wzmianki o złożeniu sprawozdania finansowego i innych dokumentów za lata 2013-2014 oraz zwrócił wnioskodawcy ze Skarbu Państwa-Sądu Rejonowego w B. kwotę 200 złotych tytułem opłaty uiszczonej za ogłoszenie w Monitorze Sądowym i Gospodarczym i kwotę 40 złotych tytułem nadpłaconej opłaty od wniosku (k. 453-455 akt).

W uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia Sąd Rejonowy wskazał, iż postanowieniem z dnia 28.04.2016 roku referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym w B. odmówił wnioskodawcy wpisu oraz zwrócił kwotę 200 złotych tytułem opłaty uiszczonej za ogłoszenie w Monitorze Sądowym i Gospodarczym i kwotę 40 złotych nadpłaconej opłaty sądowej. W uzasadnieniu referendarz wskazał, że dokumenty finansowe złożone do Sądu są podpisane przez członków zarządu D. M. i B. B., ale brak jest daty ich podpisu. W dokumentach finansowych za 2013 rok widnieje data 31.01.2014 roku, ale data ta została wpisana przy podpisie osoby, której powierzono prowadzenie ksiąg rachunkowych, a wprowadzenie do sprawozdania finansowego jest opatrzone datą 12.06.2014 roku. Natomiast dokumenty finansowe za 2014 rok nie zostały opatrzone datą, a data taka została jedynie umieszczona przy wprowadzeniu do sprawozdania finansowego. Określenie daty podpisu wiąże się z ustaleniem, czy właściwe osoby podpisały dokumenty finansowe. Zgodnie z umową spółki zarząd składa się od 1 do 3 osób, których kadencja trwa 3 lata. W skład pierwszego zarządu powołano

z dniem 8.09.2003 roku B. B., D. M. i M. R.. Za kolejne lata składano absolutorium w tym składzie i ten zarząd podpisywał dokumenty finansowe spółki. Ostatnia uchwała o udzieleniu absolutorium trzem członkom zarządu została podjęta w dniu 5.07.2013 roku i dotyczy absolutorium za 2012 rok. Zatem do dnia 5.07.2013 roku zarząd funkcjonował w pierwotnym składzie. Następnie uchwałą z dnia 30.06.2015 roku stwierdzono wygaśnięcie mandatu prezesa B. B. oraz podjęto uchwałę o niepowoływaniu prezesa zarządu spółki. Z kolei uchwałą nr 1 z dnia 30.11.2015 roku stwierdzono wygaśnięcie mandatu członków spółki (...), D. M. oraz M. R., a powołano B. B. i D. M.. W ocenie sądu rejestrowego uchwały te są wewnętrznie sprzeczne. W związku z tym wezwano wnioskodawcę do złożenia prawidłowo podpisanych dokumentów za lata 2013-2014 rok oraz wykazania, na podstawie złożonych dokumentów, kto był w zarządzie spółki na dzień podpisania dokumentów finansowych w terminie 5 dni pod rygorem domowy wpisu. Wnioskodawca nie wykonał zobowiązania i referendarz sądowy odmówił wpisu.

Na powyższe orzeczenie referendarza sądowego wnioskodawca wniósł skargę wskazując, że sprawozdania za rok 2013 i 2014 nie zawierają kompletu podpisów członków zarządu, którzy w dacie złożenia wniosku ujawnieni byli jako organ reprezentacji Park (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w D., lecz zostały zatwierdzone uchwałami zgromadzenia wspólników w dniu 30.06.2016 roku, rolą sądu rejestrowego nie jest badanie, czy zostały one podpisane przez wszystkie właściwe osoby.

Wskazując na powyższe wniósł o dokonanie wzmianki o złożeniu sprawozdań finansowych.

W ocenie Sądu Rejonowego skarga nie była uzasadniona. Sąd powołał się na treść art. 23 ustawy z dnia 20.08.1997 roku o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz. U. z 2016 roku, poz. 681) oraz stanowisko doktryny i orzecznictwa odnośnie wątpliwości w zakresie badania prawdziwości i zgodności złożonych dokumentów z rzeczywistym stanem prawnym wskazując, iż w orzecznictwie trafnie stwierdzono, że sąd rejestrowy nie pełni tylko roli technicznej i nie może wpisywać wszelkich zgłoszonych danych tylko dlatego, że są to dane przewidziane prawem. Taka wykładnia tego przepisu jest, zdaniem Sądu, prawidłowa. Nie oznacza to wnikania w meritum podejmowanych czynności prawnych, ich trafności i zasadności ekonomicznej. Jeżeli z załączników do wniosku, w tym załączonych umów, uchwał wynika, że zostały one sporządzone z obrazą przepisów kodeksu spółek handlowych i umowy spółki, to sąd rejestrowy nie może tego pominąć. Powinien załączone dokumenty zbadać i na użytek prowadzonego postępowania stwierdzić, że konkretna uchwała została podjęta, a umowa została zawarta w okolicznościach zgodnych z prawem albo z prawem niezgodnych.

Wskazując na treść art. 52 ustęp 2 ustawy z dnia 29.09.1994 roku o rachunkowości (Dz. U. z 2016 roku, poz. 1047) Sąd uznał, iż wymogi wskazane w tym przepisie mają charakter ustawowy i rolą sądu rejestrowego w postępowaniu o wpisanie wzmianki o złożeniu sprawozdania jest kontrolowanie, czy zostały one spełnione. Artykuł ten ustala wymogi, których spełnienie, w ocenie ustawodawcy, ma zapewnić, że sprawozdanie finansowe będzie rzetelne i w sposób prawidłowy zobrazuje sytuację finansową spółki. Odpowiedzialnością za rzetelność sprawozdania finansowego ustawa o rachunkowości obarcza w pierwszym rzędzie osoby, które zobowiązują do jego podpisania. Zgromadzenie wspólników ma więc niewątpliwie obowiązek sprawdzenia, czy sprawozdanie, które ma zatwierdzić spełnia wymogi przewidziane w bezwzględnie wiążących przepisach prawa (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10.02.2012 roku w sprawie II CSK 350/11 - Lex nr 1157551). Skoro art. 52 ustęp 2 ustawy o rachunkowości wymaga, aby sprawozdanie w spółce mającej zarząd wieloosobowy podpisali wszyscy jego członkowie, to obowiązkiem zgromadzenia wspólników jest czuwanie nad tym, aby pod sprawozdaniem finansowym znajdowały się podpisy wszystkich członków zarządu. Dla oceny tego wymogu nie mają żadnego znaczenia przepisy regulujące reprezentację spółki. Wymogi przewidziane w ustawie o rachunkowości nie dotyczą bowiem sfery reprezentacji spółki, lecz jej funkcjonowania jako podmiotu, który ma spełniać określone standardy rachunkowości. Wprawdzie ustawa o rachunkowości nie przewiduje sankcji nieważności dla sprawozdania finansowego, które zostało sporządzone niezgodnie z jej wymogami, lecz w ustawie tej przewidziano szereg wymogów formalnych, które mają zabezpieczyć to, aby sprawozdanie finansowe rzetelnie i jasno przedstawiało sytuację majątkową i finansową spółki oraz jej wynik finansowy. Jednym z nich jest obowiązek czuwania nad poprawnością sprawozdania finansowego, czego wyrazem jest jego podpisanie przez osoby wskazane w art. 52 ustęp 2 ustawy o rachunkowości. Niewykonanie tego obowiązku jest zagrożone sankcją cywilną i karną.

Obowiązkiem Sądu jest zbadanie, czy złożone sprawozdanie odpowiada wymogom formalnym ustanowionym w przepisach ustawy o rachunkowości, w tym, czy zostało ono należycie podpisane. Sam ustawodawca wymaga, aby każdy członek zarządu podpisał sprawozdanie lub pisemnie wyjaśnił, dlaczego tego nie czyni. Ma to nie tylko znaczenie z punktu widzenia jego odpowiedzialności cywilnej i karnej, ale pełni także istotną funkcję gwarancyjną. Każdy członek zarządu, gdy nie ma powodów, które to usprawiedliwiają, powinien sprawdzić rzetelność sprawozdania finansowego. Taki wymóg zwiększa pewność, że jest ono rzetelne. Sąd nie zgodził się ze skarżącym, że sąd rejestrowy pełni tylko funkcję techniczną mając obowiązek wpisać każde sprawozdanie zatwierdzone przez wspólników i nie dokonując badania jego zgodności z przepisami prawa. W tym zakresie Sąd Rejonowy nie zaakceptował argumentacji zaprezentowanej przez skarżącego. Wbrew stanowisku skarżącego niepodpisanie sprawozdania przez wszystkich członków zarządu oznacza, że sprawozdanie takie nie istnieje i nie zostało sporządzone. Nie jest także rzeczą Sądu ocena, w jaki sposób wnioskodawca uzupełnił braki formalne złożonego sprawozdania. Nie ma to bowiem żadnego wpływu na ocenę prawidłowości złożonej dokumentacji.

Skoro sprawozdanie finansowe za lata 2013-2014 rok nie zawierało kompletu podpisów członków zarządu, którzy w dacie złożenia wniosku ujawnieni byli jako organ reprezentacji wnioskodawcy zaskarżone rozstrzygnięcie sądu rejestrowego było prawidłowe.

Mając powyższe na uwadze Sąd Rejonowy na podstawie art. 518¹ k.p.c. w związku z art. 13 § 2 k.p.c. postanowił jak w punkcie 1 postanowienia.

O zwrocie zaliczki na poczet ogłoszenia postanowiono na podstawie art. 84 ustęp 1 ustawy z dnia 28.07.2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2016 roku, poz. 623).

Apelację od powyższego postanowienia złożył wnioskodawca skarżąc je w części odmawiającej wpisu wzmianki w rejestrze przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego oraz zarzucając mu naruszenie przepisów:

1. prawa materialnego:

- art. 52 ustęp 2 ustawy o rachunkowości (w zw. z art. 45 ustęp 2 ustawy o rachunkowości) poprzez błędną wykładnię polegającą na uznaniu, iż niepodpisanie sprawozdania finansowego przez wszystkich członków zarządu spółki kapitałowej oznacza, że „sprawozdanie takie nie istnieje i nie zostało sporządzone”,

a w konsekwencji naruszenie:

- art. 23 ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym poprzez zastosowanie do sprawozdań finansowych Park (...) spółki z o.o. za rok 2013 i 2014 kryteriów oceny ważności (istnienia) wypracowanych dla czynności prawnych,

a ponadto:

- art. 69 ustęp 1 ustawy o rachunkowości w zw. z art. 9 ustęp 2 ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym poprzez niezastosowanie powołanej normy i odmowę wpisu wzmianki o złożeniu sprawozdania z działalności Park (...) spółki z o.o. za rok 2013 oraz sprawozdania z działalności Park (...) za rok 2014;

2. prawa procesowego art. 316 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. poprzez pominięcie stanu rzeczy istniejącego w chwili wydania postanowienia, tj. faktu podtrzymania wniosku o wpis wzmianki oraz zatwierdzenia czynności zdziałanych przez B. B. oraz D. M. przez zarząd spółki Park (...) spółkę z o.o. w odnowionym, dwuosobowym składzie.

Wskazując na powyższe wniosł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi rejestrowemu (k. 459-463 akt).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja wnioskodawcy jest niezasadna i nie zasługuje na uwzględnienie.

Wbrew zarzutom zawartym w apelacji Sąd Rejonowy nie naruszył przepisów prawa materialnego oraz przepisów prawa procesowego wskazanych w apelacji.

Zasadne jest stanowisko Sądu Rejonowego, iż na podstawie art. 23 ustawy z dnia 20.08.1997 roku o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz. U. z 2016 roku, poz. 687, ze zm.) sąd rejestrowy bada dokumenty pod kątem zgodności ich formy i treści z przepisami prawa, wskazane we wniosku o wpis dane identyfikujące podmioty pod kątem ich prawdziwości, a w razie uzasadnionych wątpliwości pozostałe dane zgłoszone we wniosku pod kątem ich zgodności z rzeczywistym stanem. Oznacza to, iż w zakresie kognicji sądu rejestrowego pozostaje nie tylko badanie dokumentów pod kątem ich zgodności z obowiązującymi przepisami prawa, ale także badanie treści dokumentów pod kątem ich prawdziwości i zgodności z rzeczywistym stanem. Sąd rejestrowy bada nie tylko, czy wszystkie dokumenty wymagane do wpisu zostały sporządzone i załączone do wniosku, ale także ocenia złożony wniosek i załączone do niego dokumenty pod względem merytorycznym (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2.10.2008 roku w sprawie II CSK 186/08 - Lex nr 470013). Badanie danych zgłoszonych we wniosku z rzeczywistym stanem ma celu zapewnienie, aby dane ujawnione w rejestrze były zgodne z rzeczywistym stanem rzeczy. Ustawodawca chce bowiem chronić interesy osób działających w zaufaniu do danych ujawnionych w rejestrze. W sytuacji wpisu wzmianki o złożeniu sprawozdania finansowego sąd rejestrowy bada, czy zostały one podpisane przez osoby wymienione w art. 52 ustęp 2 ustawy z dnia 29.09.1994 roku o rachunkowości (Dz. U. z 2016 roku, poz. 1047). Uwzględniając to Sąd Rejonowy zasadnie ocenił złożony wniosek i badał załączone sprawozdania finansowe za lata 2013-2014 pod kątem ich podpisania przez wszystkich członków zarządu. Zasadnie uznał, iż złożone sprawozdania finansowe dotknięte są brakami, które nie zostały usunięte przez wnioskodawcę. Sam wnioskodawca w skardze na orzeczenie referendarza sądowego przyznał, iż sprawozdania finansowe nie zawierają kompletu podpisów członków zarządu, którzy w dacie złożenia wniosku byli ujawnieni jako organ reprezentacji. Brak jest także pisemnego uzasadnienia odmowy podpisu członków zarządu dołączonego do sprawozdań. Oznacza to, iż sprawozdania finansowe nie istnieją i nie zostały sporządzone.

Uwzględniając powyższe niezasadny jest zarzut apelacji dotyczący naruszenia art. 23 ustawy z dnia 20.08.1997 roku o Krajowym Rejestrze Sądowym poprzez jego zastosowanie do sprawozdań finansowych oraz art. 52 ustęp 2 ustawy z dnia 29.09.1994 roku o rachunkowości poprzez błędną wykładnię. W tym zakresie Sąd Okręgowy nie podziela stanowiska zawartego w wyroku Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 20.01.2011 roku w sprawie I ACa 1048/10 (Lex nr 898629). Także treść art. 69 ustęp 1 ustawy z dnia 29.09.1994 roku o rachunkowości i art. 9 ustęp 2 ustawy z dnia 20.08.1997 roku o Krajowym Rejestrze Sądowym nie pozwala na wpis wzmianki o złożeniu sprawozdań finansowych za lata 2013-2014, albowiem w art. 3 ustęp 1 pkt 6 ustawy z dnia 29.09.1994 roku o rachunkowości określono, iż przez kierownika jednostki w organie wieloosobowym rozumie się wszystkich członków zarządu tego organu. Sam fakt potrzymania wniosku o wpis wzmianki oraz zatwierdzenia czynności przez nowy dwuosobowy zarząd spółki nie stanowi podstawy do uznania skuteczności czynności poprzedniego składu zarządu, który był zobowiązany do podpisania sprawozdań finansowych lub dołączenia do sprawozdań finansowych pisemnego uzasadnienia odmowy podpisu. Dlatego też nie doszło do naruszenia art. 316 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.

Mając na uwadze powyższe apelacja wnioskodawcy, jako niezasadna, podlegała oddaleniu na podstawie art. 7 ustawy z dnia 20.08.1997 roku o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz. U. z 2016 roku, poz. 687, ze zm.) w zw. z art. 385 k.p.c. i art. 13 § 2 k.p.c.